

VIẾT

TIẾNG VIỆT

TÌM HIỂU CÁCH VIẾT
BÀI VĂN KỂ CHUYỆN
SÁNG TẠO



KHỎI ĐỘNG

*Tìm chiếc hộp
may mắn*



Con gì hai mắt trong veo
Thích nằm sưởi nắng, thích trèo cây cau?

Con
mèo

Con
chuột

Con
chó

NEXT

Con gì bốn vó
Ngực nở bụng thon
Rung rinh chiếc bờm
Phi nhanh như gió?

Con hổ

Con dê

Con
ngựa

NEXT

Con gì nhọn hoắt cái đuôi
Thấy bóng mèo rồi co cẳng chạy mau.

Con gà

Con chuột

Con cá

NEXT

Chúc mừng
các bạn!





KHÁM PHÁ

VIẾT

TIẾNG VIỆT

**TÌM HIỂU CÁCH VIẾT
BÀI VĂN KỂ CHUYỆN
SÁNG TẠO**



YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được cách viết bài văn kể chuyện sáng tạo
- Phát triển năng lực ngôn ngữ.
- Biết vận dụng kiến thức từ bài học để vận dụng vào thực tiễn

1

Đọc bài văn kể lại câu chuyện và các chi tiết kể sáng tạo (A, B) dưới đây, sau đó thực hiện yêu cầu.

Nếu hay đọc truyện phiêu lưu, có lẽ bạn sẽ thích câu chuyện *Một chuyến phiêu lưu* của tác giả Nguyễn Thị Kim Hoà.

Chuyện kể rằng, một hôm, mèo nhép rủ chuột xù sang sông chơi, nhưng chuột xù từ chối. **(A)** Mèo nhép khẳng khẳng muốn đi nên chuột đành đồng ý vì không nỡ để bạn mạo hiểm một mình. Hai bạn nhờ bác ngựa đưa sang sông.

Đồng cỏ bên kia sông quả là một thế giới xanh tuyệt đẹp! **(B)** Thích chí, mèo nhép nhảy nhót khắp nơi, mặc dù chuột xù đã cảnh báo rằng trong bụi cỏ có hang rắn.

Y như chuột lo ngại, rắn bị phá giấc ngủ, tức giận quăng mình về phía mèo nhép. Chuột xù vội nhảy từ mỏm đá xuống mình rắn để cứu bạn. Rắn tối sầm mặt mũi, còn chuột té văng ra. May thay, bác ngựa kịp thời chạy đến cứu hai bạn.

Trên lưng bác ngựa trở về, thấy chuột xù nằm thiêm thiếp, mèo nhép cứ sụt sịt, nước mắt rơi ướt lông chuột xù. Mèo không để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén cười.

Câu chuyện thật thú vị và hài hước. Mèo nhép đã có bài học quý giá về việc phải biết lắng nghe người khác để giữ an toàn cho bản thân và những người xung quanh.

(A)

Chuột xù nói:

– Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.

Mèo nhép hứ một cái:

– Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.

(B)

Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa. Không gian ngai ngái mùi cỏ thơm, thật dễ chịu!

- a. Bài văn trên kể lại câu chuyện gì?
- b. Tìm phần mở bài, thân bài và kết bài của bài văn. Nêu ý chính của mỗi phần.
- c. Mỗi chi tiết sáng tạo A, B được bổ sung vào phần nào của bài văn?
- d. Tìm nội dung phù hợp với mỗi chi tiết sáng tạo A, B.



Chuột xù nói:

- Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.
- Mèo nhép hứ một cái:
- Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.

Sáng tạo thêm chi tiết tả cảnh



Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa.

Sáng tạo thêm lời thoại nhân vật



Nếu hay đọc truyện phiêu lưu, có lẽ bạn sẽ thích câu chuyện *Một chuyến phiêu lưu* của tác giả Nguyễn Thị Kim Hoà.

Chuyện kể rằng, một hôm, mèo nhép rủ chuột xù sang sông chơi, nhưng chuột xù từ chối. **(A)** Mèo nhép khẳng khẳng muốn đi nên chuột đành đồng ý vì không nỡ để bạn mạo hiểm một mình. Hai bạn nhờ bác ngựa đưa sang sông.

Đồng cỏ bên kia sông quả là một thế giới xanh tuyệt đẹp! **(B)** Thích chí, mèo nhép nhảy nhót khắp nơi, mặc dù chuột xù đã cảnh báo rằng trong bụi cỏ có hang rắn.

Y như chuột lo ngại, rắn bị phá giấc ngủ, tức giận quăng mình về phía mèo nhép. Chuột xù vội nhảy từ mỏm đá xuống mình rắn để cứu bạn. Rắn tối sầm mặt mũi, còn chuột té văng ra. May thay, bác ngựa kịp thời chạy đến cứu hai bạn.

Trên lưng bác ngựa trở về, thấy chuột xù nằm thiêm thiếp, mèo nhép cứ sụt sịt, nước mắt rơi ướt lông chuột xù. Mèo không để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén cười.

Câu chuyện thật thú vị và hài hước. Mèo nhép đã có bài học quý giá về việc phải biết lắng nghe người khác để giữ an toàn cho bản thân và những người xung quanh.

a. Bài văn trên kể lại câu chuyện gì?

Bài văn kể lại câu chuyện Một chuyến phiêu lưu của nhà văn Nguyễn Thị Kim Hoà.



Nếu hay đọc truyện phiêu lưu, có lẽ bạn sẽ thích câu chuyện *Một chuyến phiêu lưu* của tác giả Nguyễn Thị Kim Hoà.

Chuyện kể rằng, một hôm, mèo nhép rủ chuột xù sang sông chơi, nhưng chuột xù từ chối. (A) Mèo nhép khẳng khái muốn đi nên chuột đành đồng ý vì không nỡ để bạn mạo hiểm một mình. Hai bạn nhờ bác ngựa đưa sang sông.

Đồng cỏ bên kia sông quả là một thế giới xanh tuyệt đẹp! (B) Thích chí, mèo nhép nhảy nhót khắp nơi, mặc dù chuột xù đã cảnh báo rằng trong bụi cỏ có hang rắn.

Y như chuột lo ngại, rắn bị phá giấc ngủ, tức giận quăng mình về phía mèo nhép. Chuột xù vội nhảy từ mỏm đá xuống mình rắn để cứu bạn. Rắn tối sầm mặt mũi, còn chuột té văng ra. May thay, bác ngựa kịp thời chạy đến cứu hai bạn.

Trên lưng bác ngựa trở về, thấy chuột xù nằm thiêm thiếp, mèo nhép cứ sụt sịt, nước mắt rơi ướt lông chuột xù. Mèo không để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén cười.

Câu chuyện thật thú vị và hài hước. Mèo nhép đã có bài học quý giá về việc phải biết lắng nghe người khác để giữ an toàn cho bản thân và những người xung quanh.

Mở bài giới thiệu tên câu chuyện và tác giả câu chuyện.

b. Tìm phần mở bài, thân bài và kết bài của bài văn. Nêu ý chính của mỗi phần.

Thân bài Kể lại câu chuyện Một chuyến phiêu lưu.

Kết bài nêu suy nghĩ, cảm xúc về câu chuyện.



(A)

Chuột xù nói:

– Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.

Mèo nhép hứ một cái:

– Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.

(B)

Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa. Không gian ngai ngái mùi cỏ thơm, thật dễ chịu!

c. Mỗi chi tiết sáng tạo A, B được bổ sung vào phần nào của bài văn?

(A) Sáng tạo thêm lời thoại cho nhân vật.

(B) Sáng tạo thêm các chi tiết tả cảnh.



d. Tìm nội dung phù hợp với mỗi chi tiết sáng tạo A, B.



Chuột xù nói:

– Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.

Mèo nhép hứ một cái:

– Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.



Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa.

Sáng tạo thêm chi tiết tả cảnh

Sáng tạo thêm lời thoại nhân vật

Các chi tiết sáng tạo có tác dụng gì trong bài văn?

Các chi tiết sáng tạo giúp bài văn sinh động, cụ thể, thể hiện rõ nét hơn những tưởng tượng của người viết bài văn về câu chuyện được kể. Ngoài ra, các chi tiết sáng tạo còn giúp người viết hoà mình vào câu chuyện, như sống cùng các nhân vật trong câu chuyện để hiểu và cảm nhận câu chuyện.



Không ảnh hưởng đến nội dung chính và ý nghĩa của câu chuyện, mà chỉ làm sinh động và rõ nét hơn một số chi tiết trong bài.

Các chi tiết sáng tạo có làm ảnh hưởng đến nội dung chính và ý nghĩa của câu chuyện không?

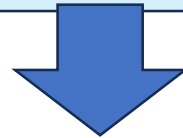


2 Theo em, đoạn dưới đây có thể thay cho đoạn nào của câu chuyện?

Chuột xù lông cồm bò dậy, thấy mèo nhép vẫn sợ hãi, run lập cập. Một lúc lâu, mèo nhép mới xấu hổ bảo:

– Bờ sông bên nhà mình cũng đẹp lắm. Chúng mình về thôi.

Bác ngựa và chuột xù cười phá lên. Mèo nhép cũng bẽn lễn cười.



Trên lưng bác ngựa trở về, thấy chuột xù nằm thêm thiếp, mèo nhép cứ sụt sịt, nước mắt rơi ướt lông chuột xù. Mèo không để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén cười.

3 Nói những cách em có thể vận dụng để viết bài văn kể chuyện sáng tạo.

Thêm chi tiết tả ngoại hình và hoạt động của nhân vật.

Thay đổi cách kết thúc của câu chuyện.



Tưởng tượng mình đang tham gia vào câu chuyện, được “nhìn”, “nghe”, “chạm vào”,... mọi sự vật trong câu chuyện để sáng tạo chi tiết.



Ví dụ: Thêm chi tiết tả ngoại hình của nhân vật:
Bạn chuột có đôi mắt bé xíu, tròn xoe và đen láy như hai hạt đỗ. Lông cậu màu ghi nhạt, xù lên như một nắm bông, vì thế mọi người thường gọi cậu là chuột xù; thêm chi tiết tả hoạt động: Mèo nhép hát tướng lên. Mắt cậu nhắm tịt, đầu cậu lắc lư theo lời hát. Lúc đầu, chân cậu chỉ nhún nhảy nhẹ nhẹ. Rồi dần dần, đôi chân dậm càng lúc càng mạnh, cậu hứng chí nhảy nhót khắp nơi.

Các chi tiết có thể được kể sáng tạo như:

Thêm chi
tiết tả
bối cảnh
(không
gian,
thời
gian)

Thêm chi
tiết tả
ngoại
hình,
hành
động của
nhân vật

Thêm
(hoặc
thay
đổi) chi
tiết kể
tình
huống,
sự việc

Thêm
nhân
vật vào
câu
chuyện

Thêm
lời
thoại
cho
nhân
vật

Thay đổi
cách kết
thúc của
câu chuyện
(thêm
đoạn kết,
thay đổi
đoạn kết)

Ghi nhớ

Trong bài văn kể chuyện sáng tạo, người viết có thể thêm chi tiết (thêm lời thoại, thêm lời kể, lời tả,...) hoặc thay đổi cách kết thúc mà không làm thay đổi nội dung chính và ý nghĩa của câu chuyện.

Bài văn có 3 phần:

- Mở bài: Giới thiệu câu chuyện.
- Thân bài: Kể lại câu chuyện với những chi tiết sáng tạo.
- Kết bài: Nêu suy nghĩ, cảm xúc về câu chuyện.

Bài văn có 3 phần



```
graph TD; A[Bài văn có 3 phần] --> B[Mở bài: Giới thiệu câu chuyện.]; A --> C[Thân bài: Kể lại câu chuyện với những chi tiết sáng tạo.]; A --> D[Kết bài: Nếu suy nghĩ, cảm xúc về câu chuyện.];
```

Mở bài:
Giới thiệu
câu chuyện.

Thân bài: Kể
lại câu chuyện
với những chi
tiết sáng tạo.

Kết bài: Nếu
suy nghĩ, cảm
xúc về câu
chuyện.

Lưu ý : khi viết bài văn kể chuyện sáng tạo bằng cách thêm chi tiết hoặc thay đổi cách kết thúc của câu chuyện, HS có thể viết mở bài trực tiếp hoặc gián tiếp, kết bài mở rộng hoặc không mở rộng. Ngoài ra, câu chuyện có thể được kể lại theo cách mở bài là mở đầu câu chuyện, kết bài là kết thúc câu chuyện (mở bài trực tiếp, kết bài không mở rộng).

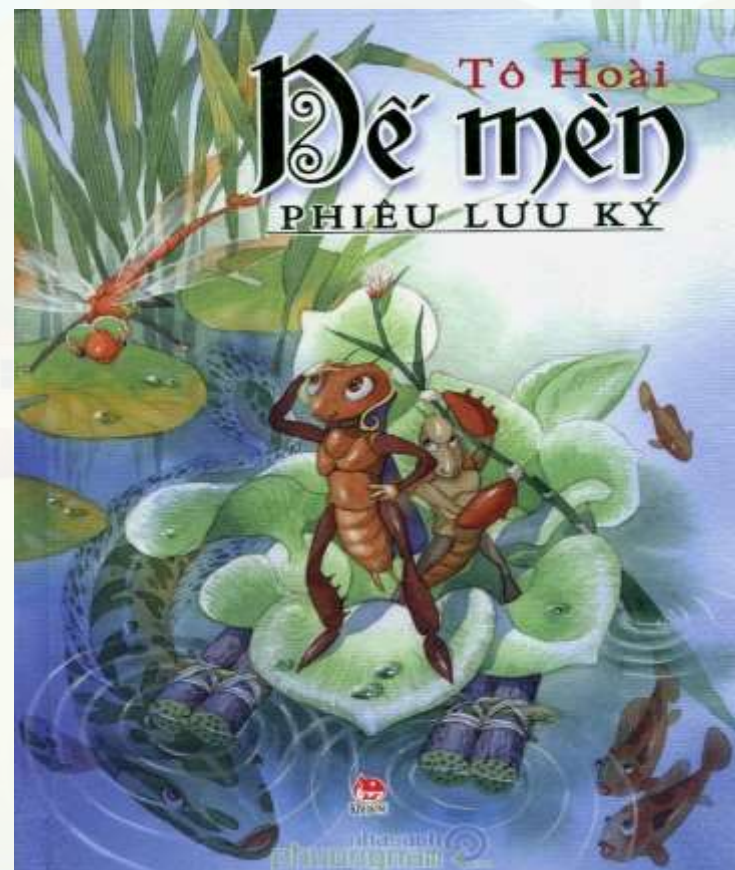
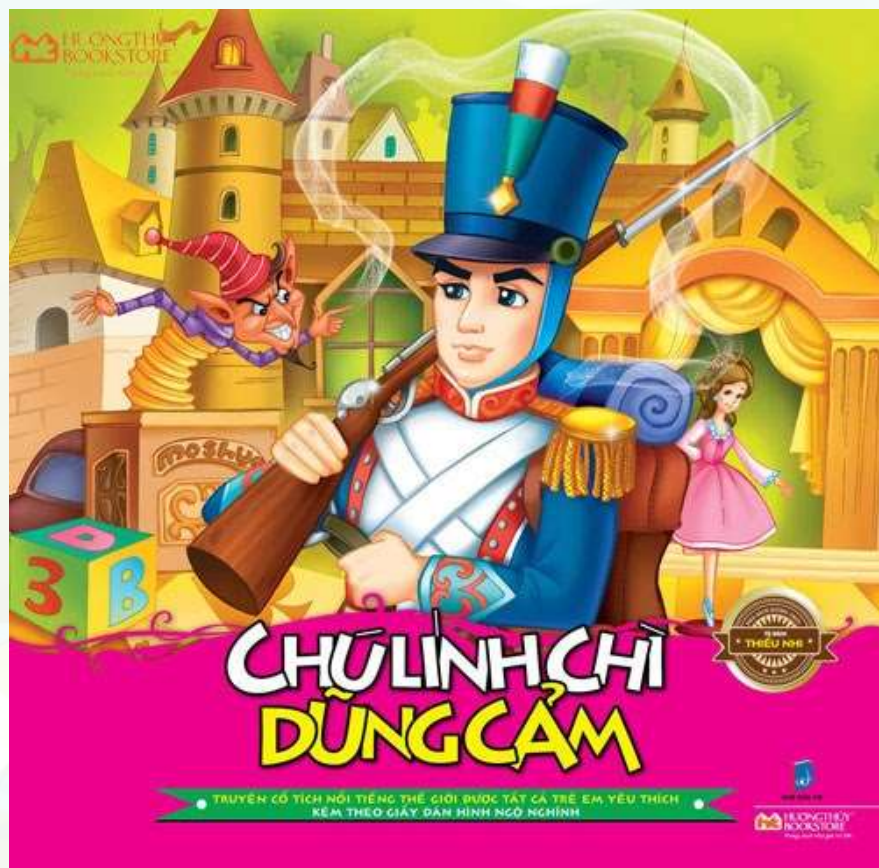


VẬN DỤNG

1. Kể cho người thân nghe câu chuyện Một chuyến
phiêu lưu với chi tiết em sáng tạo thêm.

**Ví dụ: Em sáng tạo thêm sau câu “Mèo không
để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén
cười.”: Sau đó chuột không thể nhịn nữa mà
cười phá lên. Bác ngựa thấy thế cũng cười
theo chuột. Mèo nhép thấy thế vừa xấu hổ vừa
tức giận vì chuột đã lừa mình.**

Tìm đọc một câu chuyện về thế giới tuổi thơ.



DẶN DỒ

- Đọc lại bài và trả lời câu hỏi.
- Tìm hiểu bài sau: Cách viết bài văn kể chuyện sáng tạo (tiếp).



Tạm biệt và hẹn gặp lại

